

Kartlegging og vurdering av eksponering for kjemikalier

Kartlegginger og risikovurderinger av eksponering for kjemikalier er viktig for å sikre og dokumentere ett fullt forsvarlig arbeidsmiljø i en virksomhet. Dette inngår som en viktig del av det systematiske forebyggende HMS-arbeidet og er grunnlaget for utforming og prioritering av tiltak mot eksponering på arbeidsplassen.

Alle virksomheter skal – uavhengig av målinger – fortløpende arbeide for å redusere eller fjerne forurensninger eller forurensningskilder. Dette gjøres ved hjelp av målrettede forebyggende tiltak. Det er arbeidsgivers ansvar å sørge for at dette blir gjort.

[Les mer om tiltak for å fjerne eller redusere eksponering her](#)

Krav om kartlegging og målinger

I mange tilfeller er det nødvendig å gjøre målinger for å kunne bestemme nivået på forurensninger fra ulike kjemikalier og for å kunne vurdere disse opp mot grenseverdier som er satt for disse stoffene.

Kravene om slike målinger er:

- Hvis arbeidsgiver ikke kan dokumentere at forurensningen i arbeidsatmosfæren er på et fullt forsvarlig nivå, skal arbeidsmiljøet overvåkes ved regelmessige målinger.
- Målinger skal også gjennomføres når det er foretatt endringer i virksomheten som kan øke arbeidstakernes eksponering for forurensninger i arbeidsatmosfæren.
- Kartleggingen og målingen skal dokumenteres.

Målinger er særlig viktig ved fare for høy eksponering og risiko for helseskade. Det er også særlig viktig med kontinuerlig overvåking med målinger der arbeidstakerne kan eksponeres for stoffer med takverdi. Det vil si stoffer der det er satt en øyeblikksverdi som ikke skal overskrides.

Vær oppmerksom på at en eksponering under grenseverdien aldri er noen garanti mot at en helseskade kan oppstå. Det finnes ikke klare grenser for eksponeringsnivåer som kan gi helseskade. Individuelle forskjeller mellom mennesker kan gjøre at noen er mer utsatt enn andre. I tillegg kan det ved fastsettelse av grenseverdier tas både økonomiske og tekniske hensyn, slik at grenseverdiene kan settes høyere enn den helsebaserte anbefalingen. Det er derfor viktig at eksponeringen holdes på et lavest mulig nivå.

For å gjennomføre kartlegging og vurdering av eksponering for kjemiske forurensinger i arbeidsatmosfæren er det nødvendig med oppdatert fagkunnskap innen yrkeshygiene. Bedriftshelsetjenesten skal ha denne kompetansen, og arbeidsgivere bør derfor få bistand fra sin bedriftshelsetjeneste i dette arbeidet.

Nedenfor finner du en lenke til hvordan du bør gå frem for å kartlegge og vurdere eksponering for kjemiske forurensinger i arbeidsatmosfæren.

Slik gjør du

[Kartlegging og vurdering av eksponering for kjemikalier](#)

Denne guiden er primært ment for fagpersoner med kunnskap om yrkeshygiene.

Innholdet i guiden er basert på standarden NS-EN-689 og på Arbeidstilsynets tidligere «Orientering om kartlegging og vurdering av eksponering for kjemiske og biologiske forurensninger i arbeidsatmosfæren» (best.nr. 450).

Last ned

Her kan du laste ned alle nettsidene våre som gjelder kartlegging og vurdering av eksponering for kjemikalier i én pdf-fil:

[Kartlegging og vurdering av eksponering for kjemikalier.pdf](#)
